

Vård- och omsorgsförvaltningen

Godkänd Medicinskt ansvarig Rehabilitering	Löpnr 2022-00044-6	Dokumentklass Bilaga 2 till riktlinje	Version 1.1	Sida 1(5)
Författare Katarina Funseth Medicinskt ansvarig Rehabilitering			Datum för fastställande: 2022-03-22	Datum för senaste revision: 2022-05-05
Sakgranskare Malin Sundström enhetschef arbetsterapi, Camilla Winkler enhetschef fysioterapi				

Arbetsuppgifter som kan delegeras, respektive kan ordineras och ej delegeras inom arbetsterapeut och fysioterapeuts ansvarsområde

Vissa medicinska arbetsuppgifter som är av komplicerad och specifik karaktär som kräver att utföraren har djupare förståelse och kompetens för utförandet kan delegeras till rehabassistenter eller omvårdnadspersonal.

Om en hälso- och sjukvårdsuppgift behöver delegeras eller ej beror på;

- individuella förutsättningar hos patienten
- risker med utförandet
- kontinuitet av personal
- kompetens hos personalen.

Det är alltid den Legitimerade som avgör om delegering är lämpligt eller ej. En arbetsuppgift som utförs efter ordination hos en patient kan kräva delegering hos en annan, detta eftersom förutsättningarna hos patient, kompetens hos personal samt kontinuitet i personalgruppen kan variera.

I detta dokument avser Rehabassistent medarbetare som har sin anställning inom Sundsvall Kommunrehab, Vård-och omsorgsförvaltningen.

Följande medicinska hälso- och sjukvårdsuppgifter får endast utföras av arbetsterapeut respektive fysioterapeut och kan inte delegeras:

- Bedöma aktivitets- och funktionsförmåga utifrån anamnes och status.
- Identifiera resurser och problem (tillsammans med patient, anhörig och eller personal)
- Fastställa mål (i möjligaste mån tillsammans med patienten)
- Välja och planera åtgärder
- Följa upp och utvärdera utförda åtgärder
- Dokumentera i befintligt journalsystem (signaturlista och anteckning på HSL-blad får ske av omvårdnadspersonal)

Specifika Hälso- och sjukvårdsåtgärder som Ej får delegeras i Sundsvalls kommun

- Upprätta träningsprogram samt dosera träningsintensitet, frekvens och belastning.
- Uppföljning av frakturer
- Fullständiga förskrivningsansvaret, delar av åtgärder inom förskrivningsprocessen är tillåtet att överlåta. Se lista.
- Akupunkturbehandling

- Utprovning och inställning av TENS.
- Utfärda intyg.

Ordination - arbetsuppgift som kan utföras av omvårdnadspersonal och rehabassistent.

Hälso- och sjukvårdsuppgifter som är relaterad till sjukdom och skada som är av okomplicerad karaktär kan utföras av omvårdnadspersonal efter ordination av legitimerad arbetsterapeut och fysioterapeut.

Legitimerad personal avgör om detta är lämpligt utifrån individuella förutsättningar hos patienten, personalens kompetens och kontinuitet i personalgruppen. Exempel på okomplicerade hälso- och sjukvårdsuppgifter som efter ordination kan utföras av omvårdnadspersonal och rehabassistent.

Exempel inom arbetsterapeutens område

- Okomplicerad aktivitetsträning
 - Personlig ADL (förflyttning, på- och avklädning, personlig hygien osv)
 - Instrumentell ADL (matlagning, städning, inköp osv)
- Okomplicerad funktionsträning av kognitiva, psykiska, sociala och sensomotoriska funktioner.
- Okomplicerad ortos- och kompressionsbehandling, exempelvis påtagning av prefabricerade ortoser och kompressionshandskar.
- Handhavande av tryckavlastande och positionerande dynor, efter instruktion och handledning till personal, enskilt eller i grupp.

Exempel inom fysioterapeutens/ sjukgymnastens område

- Okomplicerad funktionsträning
 - exempelvis enkel gång-, förflyttnings-, rörlighets-, styrketräning
 - balans- och trappträning.
- Okomplicerad behandling, exempelvis ortosbehandling med prefabricerade och eller okomplicerade ortoser samt enkel kontrakturprofylax utan särskild risk.

Ordination som begränsas till viss omvårdnadspersonal

Hälso- och sjukvårdsuppgifter med viss grad av komplexitet och risk kan ordineras och utförandet ska regleras till ett begränsat antal personer t ex rehabassistent eller viss utvald omvårdnadspersonal som jobbar nära patienten. Ett exempel kan vara att den specifika arbetsuppgiften utförs av ett begränsat antal personer i personalgruppen som känner patienten väl samt har fått tillräcklig handledning i arbetsuppgiften och kan utföra den på ett säkert sätt.

I ordinationen där det står VEM, skall det stå t ex; utvald personal som av arbetsterapeut/fysioterapeut fått utbildning och handledning i specifik arbetsuppgift enligt ordinationen.

Delegering

Vissa medicinska arbetsuppgifter som är av komplicerad och specifik karaktär och risk för vårdskada finns med utförandet om det inte utförs korrekt. Arbetsuppgiften kräver att

utföraren har djupare förståelse och kompetens för utförandet samt särskild kunskap att kunna uppmärksamma risker, detta kan delegeras till rehabassistenter eller omvårdnadspersonal. Det är alltid den legitimerade som riskbedömer och avgör om en arbetsuppgift är lämplig att delegera eller ej.

Om en hälso- och sjukvårdsuppgift behöver delegeras eller ej beror på individuella förutsättningar hos patienten, risker med utförandet, kontinuitet av personal samt kompetens hos personalen.

En delegering kan övergå till en ordination när arbetsuppgiften utförs på ett säkert sätt och finns en god kunskap hos rehabassistent /omvårdnadspersonal. Detta gäller vid TENS och Inträning av el-rullstol -där patienten själv skall framföra elrullstolen och patienten är ny användare.

Hälso- och sjukvårdsuppgifter som kan utföras av

- **rehabassistent efter delegering av legitimerad arbetsterapeut eller fysioterapeut**
- **viss omvårdnadspersonal efter delegering.**
- Komplicerad eller specifik träning som kräver att utföraren har djupare förståelse för och kompetens i hur träningen ska utföras för att uppnå önskat resultat och undvika skada.
- Komplicerad eller specifik behandling som kräver att utföraren har djupare förståelse för och kompetens i hur behandlingen ska utföras för att uppnå önskat resultat och undvika skada.
- Komplicerad eller specifik aktivitetsträning av personlig eller instrumentell ADL.
- Komplicerad eller specifik funktionsträning av kognitiva och språkliga funktioner.

Specifik arbetsuppgift som kan utföras av viss utsedd personal	Rehabassistent HoS	Viss omvårdnadspersonal Ordination eller delegering
Tippbräda eller stå-rullstol.	Delegering	Delegering
TENS, utförande enligt ordination.	Ordination	Ordination eller delegering som begränsas till viss omvårdnadspersonal.
Inträning av el-rullstol -där patienten själv skall framföra och patienten är ny användare	Ordination	Ordination eller delegering som begränsas till viss omvårdnadspersonal
Inträning av el-rullstol där patienten själv skall framföra. - <u>hos van användare.</u> -vid byte av modell	Ordination	Ordination där viss utvald personal får utföra
Specifik Balansträning (kräver specifik kunskap)	Ordination	Ordination där viss utvald personal får utföra

Trappträning med uttalade risker	Ordination	Ordination där viss utvald personal får utföra
Komplicerad eller specifik aktivitetsträning av P-ADL eller I-ADL.	Ordination	Ordination där viss utvald personal får utföra
Komplicerad eller specifik funktionsträning.	Ordination	Ordination där viss utvald personal får utföra

Åtgärder inom förskrivningsprocess som kan överlåtas

Delar av åtgärder inom förskrivningsprocessen kan överlåtas men förskrivaren av hjälpmedel har alltid det fullständiga ansvaret i förskrivningsprocessen. Den som överlåter delar av förskrivningsprocessen ska vara förskrivare med formell och reell kompetens. Förskrivaren ska säkerställa att den som tar över åtgärden har den kompetens som behövs. Förskrivaren har alltid uppföljningsansvar.

Åtgärder inom förskrivningsprocessen som rehabassistent inom Sundsvalls kommunrehab, Vård och omsorgsförvaltningen eller omvårdnadspersonal kan utföra

Typ av hjälpmedel	Del av förskrivningsprocessen som kan utföras av rehabassistent inom Sundsvalls kommunrehab	Del av förskrivningsprocessen som kan utföras av viss omvårdnadspersonal efter säkerställande av kompetens
Transportrullstol Uppföljning av legitimerad krävs.	Lämna ut - Justera fotplattor - Instruera i hopfällning - Instruera tippskydd	I undantagsfall till efter överenskommelse från förskrivare
Manuell rullstol	Träna - Träna i att manövrera - Träna förflyttning till och från	Träna - Träna i att manövrera - Träna förflyttning till och från
El-rullstol	- Träna manövrering inomhus och utomhus - Träna förflyttning till och från	Se delegering
Rollator Uppföljning av legitimerad krävs.	Lämna ut och Träna hantering - justera inställning på handtag - instruera ihopfällning och bromsar. - träna in hantering och manövrering	Lämna ut och Träna hantering - justera inställning på handtag - instruera ihopfällning och bromsar.

		- träna in hantering och manövrering
Toalett förhöjning fast och Supporterarmstöd. Uppföljning av legitimerad krävs.	Lämna ut samt vid behov montera på toalett, ställa in höjd.	I undantagsfall till viss utvald omvårdnadspersonal överenskommelse från förskrivare
Fristående toalettförhöjning Uppföljning av legitimerad krävs.	Lämna ut samt vid behov montera på toalett, ställa in höjd.	I undantagsfall efter överenskommelse från förskrivare
Duschstol Uppföljning av legitimerad krävs.	Lämna ut och ställa in höjd	I undantagsfall efter överenskommelse från förskrivare
Stöd- och vändhandtag till vårsäng Uppföljning av legitimerad krävs.	Lämna ut och montera samt träna användning	Lämna ut och montera samt träna användning. Efter överenskommelse från förskrivare
Enklare rullstolsdynor som är tryckfördelande (ej positionerande) Uppföljning av legitimerad krävs.	Lämna ut och anpassa till patient.	I undantagsfall efter överenskommelse från förskrivare